

Katujen peruskorjausohjelma

Kaupunkirakennelautakunta 10.12.2025
9147/10.03.01.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:
rakentamiskoordinaattori Eija Hartikainen, puh. 044 718 5721
kaupungininsinööri Ismo Heikkinen, puh. 044 718 5656
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kaupunkirakennelautakunta merkitsee tiedoksi kaupunkitekniikan palveluissa valmistellun katujen peruskorjausohjelman vuosille 2027–2035.

Päätös

Selostus

Yleistä

Kaupunkitekniikan palvelut on kartoittanut katujen peruskorjaustarvetta ja laatinut kaduille peruskorjausohjelman vuosille 2027–2035. Ohjelman pohjaksi on selvitetty katuverkoston kunto, korjausvelan määrä ja määritetty, mitä toimenpiteitä ja miten paljon määrärahaa saneeraustoimet vaativat. Peruskorjausohjelmakokonaisuuden avulla voidaan kohdentaa toimenpiteet ja resurssit tehokkaasti ja hallita niiden kustannuksia. Lisäksi ohjelman toimenpiteitä noudattaen voidaan vähentää katuverkoston korjausvelkaa, mikäli vuosittain käytettävä määräraha korjauksiin on riittävä. Työ on tehty omana työnä talouden tasapainotus huomioiden.

Työn kuvaus

Peruskorjausohjelma pohjautuu katujen kuntokartoitukseen, jossa katuverkosto on pisteytetty kunnan mukaisesti arvosanoilla 2 (huono) – 10 (uusi tai uutta vastaava) vertailemalla kadun hulevesiverkoston, valaistuksen, katurakenteen (routivuus ja kantavuus) ja päällysteen kuntoa. Ohjelman laadinnassa on hyödynnetty myös aiempia korjausvelka- ja prioriteetilaskelmia, rännikatujen saneerausohjelmaa, liikennemäärätietoja ja hulevesiverkoston toiminnallista analyysiä.

Ohjelman kustannustarkastelu perustuu metrihinnoitteluun katutyypeittäin. Suunnittelupalvelut on määrittänyt ohjelmassa käytetyt metrihinnat kustannuslaskentaohjelman laskelmaa käyttäen. Kaikissa katutyypeissä on käytetty vakioparametrejä, esim. pohjaolosuhde on ollut routiva ja rakennekerrosten sekä leikkausmateriaalien kuljetusmatkat 10–15 km. Reunakivimateriaalina metrihinnoittelussa on

käytetty tonttikaduilla betonia ja muilla kaduilla graniittia. Valaistuksen hinnoittelu muodostuu joko pelkän valaisimen vaihdosta tai kokonaissaneerauksesta, riippuen kadun valaistuksen nykykunnosta.

Ohjelma on laadittu kaupunkitekniikan palveluiden toimesta. Kartoitust ja analysointi tehtiin infrarakennuttamisen yksikössä. Aineistoa ja tuloksia on käsitelty ja aikataulutettu yhdessä suunnittelu- ja kunnossapitopalveluiden kanssa. Kesän aikana 2025 toteutettiin työpajat, joissa kuultiin kaupunkiympäristön palveluiden muita vastuualueita sekä mm. Kuopion Vesi Oy:tä, Kuopion Energia Oy:tä, Kuopion Sähköverkko Oy:tä ja Savon Voima Oy:tä.

Tulokset

Kuntokartoitus ja tulosten analysointi on antanut kattavan kuvan katuverkoston nykykunnosta ja korjausvelasta. Keskeistä kaupunkialuetta tarkasteltaessa akuuteinta katujen korjaustarvetta on mm. Haapaniemen, Särkiniemen ja Leväsen kaupunginosissa. Lisäksi heikommassa kunnossa esiin on noussut katuja keskeiseltä kaupunkialueelta mm. Puijonlaakson, Itkonniemen, Männistön, Kelloniemen, Neulamäen ja Jynkän alueilta. Muissa taajamissa Juankoskella, Karttulassa, Maaningalla ja Nilsiässä on keskeistä kaupunkialuetta enemmän korjaustarvetta. Tämä johtuu mm. vanhasta tai puuttuvasta valaistuksesta sekä heikkokuntoisesta katurakenteesta ja katujen sorapinnasta. Maaseutualueiden katuverkostoa parannetaan usein verkostosaneerausten yhteydessä.

Tarkastelun perusteella katuverkostolle on kertynyt korjausvelkaa noin 200 milj. euroa, joka jakautuu ajoratojen korjausvelkaan (kuntoluokista tyydyttävä, heikko ja huono) noin 168 milj. euroa ja jalankulku- ja pyöräilyväylien korjausvelkaan noin 15 milj. euroa. Lisäksi valaistuksen korjausvelkaa on noin 7 milj. euroa ja hulevesirakenteiden korjausvelkaa (kuntoluokista heikko ja huono) noin 12 milj. euroa.

Yhteensovitus

Katujen kuntokartoituksen pohjalta peruskorjausohjelmaan on valikoitu katujen liikennemäärät huomioiden kunnoltaan heikoimmat kadut. Synergiaa on haettu huomioimalla myös sidosryhmien, mm. Kuopion Vesi Oy:n, Kuopion Energia Oy:n ja Kuopion Sähköverkko Oy:n saneeraustarpeet. Peruskorjausohjelmaa on yhteensovitettu investointiohjelman kanssa, nostamalla investointiohjelman ensimmäiset kohteet vuosille 2027–2030. Kohteita nostetaan jatkossakin investointiohjelman vähintään vuosittain em. menettelytavan mukaisesti. Investointiohjelmassa huomioidaan myös liikenteellisen saneerauksen tarpeet, mm. kaupungin strategian mukaiset joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn toimet sekä ajoneuvoliikenteen kaistajärjestelyt.

Määrärahan käyttö

Peruskorjausohjelmassa mukana olevien katujen korjauskustannukset ovat yhteensä noin 90 milj. euroa kymmenen vuoden aikana. Kadun rakenteen lasketaan suunnitteluvaiheessa kestäväksi noin 30 vuotta. Peruskorjaukseen käytettävää määrärahaa pitäisi olla vuosittain käytettävissä noin 7 milj. euroa, jotta päästäisiin 30-vuoden uusimiskiertoon, eikä korjausvelka kasvaisi. Tässä laskelmassa on huomioitu vuosittainen uudelleenpäälystysraha, jota on käytetty noin 2 miljoonaa euroa / vuosi.

Em. uusimiskiertoon vaadittavat määrärahat eivät tällä hetkellä kuitenkaan täyty, viime vuosina varsinaiseen peruskorjaukseen on ollut vuosittain käytettävissä määrärahaa 4–6 milj. euroa.

Jatkotoimet

Katujen peruskorjausohjelman aineistoa päivitetään tulevaisuudessa vuosittain. Kehitysnäkymänä on, että ohjelman ylläpito ja esim. urien ja rakenteen mittausmenetelmät automatisoituvat jatkossa mm. konenäön, tekoälypohjaisen kuvantunnistuksen ja videoseurannan sekä maatutkatekniikan avulla.

Tällä hetkellä kaupunkitekniikan palveluissa ollaan laatimassa katuomaisuutta koskevan ohjelman rinnalle yleisten alueiden peruskorjausohjelmaa, jotta infraomaisuuden kokonaisvaltainen hallinta ja kunnossapito voidaan varmistaa sekä resurssit kohdentaa tehokkaasti.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 33 §

Vaikutusten arviointi

Peruskorjausohjelmalla ja ohjelman uudella käsittelytavalla on positiivisia strategivaikutuksia. Perusparantamisen yhteydessä voidaan parantaa myös muuta infraa kustannustehokkaasti. Väyläverkoston perusparannuksella on positiivisia vaikutuksia kaikkiin väylillä liikkuviin ihmisiin.

Liitteet 9147/2025 Katujen peruskorjausohjelma, kuntotarkastelu
9147/2025 Peruskorjausohjelma kadut 29.8.2025
9147/2025 Vaikutusten arviointi